

Asztaltáncoltatás

„Kísértet járja be Európát – a kommunizmus kísértete. Szent hajszára szövetezett e kísértet ellen a régi Európának minden hatalma: a pápa és a cár, Metternich és Guizot, francia radikálisok és német rendőrök. Akad-e ellenzéki párt, amelyről kormányon levő ellenfelei nem híresztelték, hogy kommunista, akad-e ellenzéki párt, amelyik nem vágta vissza a kommunizmus megbélyegző vádját a haladottabb ellenzékieknek éppúgy, mint a reakciós ellenfeleiknek?” (K. Marx, F. Engels *A Kommunista Párt kiáltványa*, 1848.) Kisépedve olvastam Tamás Gáspár Miklós *Új osztálypolitika* – 1–2. című írását (november 18–19.) és a körülötte kibontakozott vitát.

Elképedésem Debreczeni József közíró opuszának olvasásakor csapott magasra (*Új Kommunista Kiáltvány?* december 4.). Eszemben sincs a vitába be szállni.

Hogyan is vitatkozhatnék T. G. M. cizelláltan arisztokratikus, ámde ízes erdélyi fordulatokkal fűszerezett, csak a vajt fülű beavatottaknak igazán érthető filozófiai esszéjével.

Miért vitatkoznék **Eörsi Istvánnal** (*Az osztályelemzés dicsérete*, november 24.), akit sose szűnök meg szeretni ragyogó Brecht-fordításaiért, s azért, hogy volt benne tisztesség és bátorság egy hajdani estén jelenlétével erősíteni a Jászai Mari téren a tiltakozást Marx és Engels szobrának eltávolítása ellen, akiknek tanítását (részben) megtagadta ugyan, de tanítómesteri mivoltukat soha (sokakkal ellentétben)?

Végképp nem szeretnék vitatkozni Debreczeni Józseffel (*Új Kommunista Kiáltvány?*, december 4.), aki évekkal ezelőtt (valamikor 1993 táján) leírta azt az agyrémet, hogy „a szocialista párt-

nak nincs helye a magyar politikai palettán”, majd valamivel később, úgy 1994 májusában azt a másikat (az előzővel jó összhangban), hogy „az MSZP győzelme a kisebbik rossz”. Ha valakinek, akkor neki megvan az erkölcsi alapja, hogy agyrémnek nevezze azt a „Kommunista Kiáltványt”, amelyet a legkiválóbb amerikai egyetemek által létrehozott virtuális könyvtár, a Gutenberg Alapítvány fontosnak tartott bevenni kollekciójába a világirodalom legnagyobb hatású alkotásai közé.

Csupán egy dologra szeretnék reagálni, miután a vitában nemcsak Marx szellemét, de – Debreczeni tollával – kísértetét is megidéztek.

Szeretném végre a nagy nyilvánosság előtt tisztázni, hogy a kiáltványban emlegetett kísértet éppen az ellenkezője annak, amit Debreczeni Józseffel együtt sokan mások is elképzelenek, emlegetnek. Gondolok itt arra az agyrémre, amelyet unos-untalan ismételtetnek, s amelyet a maga módján, cikke végén Debreczeni is pedzeget, hogy 1989–1990-ben „kísértet hagyta el Európát, a kommunizmus kísértete”.

Tisztelettel szeretném közölni, hogy a T. G. M.–**Eörsi**–Debreczeni vita is azt igazolja, amit én eddig is tudtam, hogy a kísértet 1989–1990-ben nem elhagyta Európát, hanem éppenséggel újra megjelent, és azóta is itt huhog közöttünk, olyan asztaltáncoltatók segítségével, mint például Debreczeni József.

Tessék csak elolvasni a kiáltvány preambulumának a mottóban idézett második bekezdését, és tessék azt összevetni a vitával! Hát nem kísérteties? Brr!

Dr. Nagy András

a közgazdaság-tudomány kandidátusa

Budapest